

ЗАКОН
ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПОРТФЕЙЛ ЗА ЦИФРОВА САМОЛИЧНОСТ

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда:

1. условията и реда за изграждане, управление и използване на Европейски портфейли за цифрова самоличност (портфейли) в Република България;
2. изискванията към дейността и регистрацията на доставчиците на портфейли;
3. условията за регистрация на доставчиците на данни за идентификация на лица и на доставчиците на атрибути за нуждите на портфейлите;
4. правата и задълженията на доверяващите се на портфейла страни (доверяващи се страни) и реда за тяхната регистрация;
5. надзора и контрола за спазването на изискванията на този закон;
6. воденето и достъпа до списъците по чл. 11;
7. реда за взаимодействие с държавите членки на Европейския съюз и с Европейската комисия, включително уведомяването на портфейли.

Глава втора
ЕВРОПЕЙСКИ ПОРТФЕЙЛ ЗА ЦИФРОВА САМОЛИЧНОСТ

Чл. 2. (1) Европейският портфейл за цифрова самоличност е средство за електронна идентификация по смисъла на чл. 3, т. 42 от Регламент (ЕС) 910/2014 г. на Европейския парламент и Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО, изменен с Регламент (ЕС) 2024/1183 на Европейския парламент и Съвета от 11 април 2024 година (Регламент (ЕС) 910/2014 г.).

(2) Портфейлът предоставя на притежателя си възможността да извършва действията по чл. 5а, пар. 4 от Регламент (ЕС) 910/2014 г.

(3) Физическите лица, когато действат с непрофесионална цел, подписват безплатно с квалифицирани електронни подписи.

(4) В съответствие с чл. 5а, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 910/2014 портфейлите могат да предоставят допълнителни функционалности, включително функционалности, осигуряващи оперативна съвместимост със съществуващи национални средства за електронна идентификация, както и функционалности, свързани с предоставянето на удостоверителни услуги съгласно Регламент (ЕС) № 910/2014, други регулирани услуги и услуги на информационното общество. Допълнителните функционалности се предоставят при спазване на изискванията на чл. 5а от Регламент (ЕС) № 910/2014.

(5) Допълнителните функционалности и услуги по ал. 4 не засягат задължителните функционалности на портфейла съгласно Регламент (ЕС) № 910/2014. .

(6) Ако чрез портфейли се предоставят регулирани услуги, сертифицирането на портфейла за съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 не засяга изискванията на специалните закони за предоставянето на тези услуги.

Чл. 3. (1) Всяко физическо и юридическо лице има право на европейски портфейл за цифрова самоличност.

(2) Издаването и използването на портфейл от малолетни и непълнолетни лица се извършва при спазване на приложимите изисквания за упражняване на права и извършване на правни действия от малолетни и непълнолетни лица.

(3) Издаването, използването и отмяната на портфейл е безплатно за физическите лица.

(4) Използването на портфейла от физическите лица е доброволно. Предоставянето на електронни услуги от орган от публичния сектор или от частни доверяващи се страни не може да бъде отказвано или поставяно в зависимост единствено от използването на портфейла.

(5) Доставчиците на европейски портфейли за цифрова самоличност осигуряват на физическите лица безплатна възможност за активиране на отдалечено подписване с квалифициран електронен подпис, когато действат с непрофесионална цел.

Глава трета

ДОСТАВЧИЦИ НА ПОРТФЕЙЛ

Чл. 4. (1) Европейските портфейли за цифрова самоличност се проектират, изграждат, поддържат и предоставят при спазване на изискванията на чл. 5а и 5в от Регламент (ЕС) № 910/2014 и актовете по прилагането му.

(2) Съответствието на европейските портфейли за цифрова самоличност и на схемите за електронна идентификация, по които те се предоставят, с приложимите изисквания на Регламент (ЕС) № 910/2014 се удостоверява по реда на чл. 5в от същия регламент и актовете по прилагането му.

(3) Дейностите по проектирането, изграждането, развитието и администрирането в Република България на европейски портфейл за цифрова самоличност по чл. 5а, параграф 2, буква „а“ и буква “б“ от Регламент (ЕС) № 910/2014, при спазване на изискванията на ал. 1 и 2 и на този закон, се осъществяват от държавен орган, определен с акт на Министерския съвет.

(4) В съответствие с чл. 5а, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 910/2014 органът по ал. 3 осигурява интеграцията с портфейла на средства за електронна идентификация, издадени в рамките на схеми за електронна идентификация, които отговарят на приложимите изисквания на Регламент (ЕС) № 910/2014 и актовете по прилагането му.

(5) За нуждите на изграждането и функционирането на портфейла по ал. 3 органът по ал. 3 има право на свободен и безплатен достъп до информационните фондове с данни, свързани с българските лични документи, до данни от Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН) по чл. 106 от Закона за гражданската регистрация и до данни от автентичните източници, поддържани от първичните администратори на данни, доколкото данните са необходими за изграждането и функционирането на портфейла.

(6) Органът по ал. 3 осигурява възможност за създаване чрез портфейла на квалифицирани електронни подписи по чл. 2, ал. 3 чрез интеграция на портфейла с квалифицирани доставчици на удостоверителни услуги, вписани в доверителния списък по чл. 22 от Регламент (ЕС) № 910/2014, при равнопоставени, прозрачни и недискриминационни условия.

(7) Държавата заплаща на квалифицираните доставчици на удостоверителни услуги, интегрирани с портфейла по ал. 6, компенсация за предоставянето на услугите, необходими за създаването чрез портфейла на квалифицирани електронни подписи от физически лица за непрофесионални цели, за които физическите лица не дължат възнаграждение по този закон.

(8) Компенсацията по ал. 7 се определя въз основа на обективни, прозрачни и недискриминационни критерии, при отчитане на обема на предоставените безплатни услуги и необходимите разходи за тяхното предоставяне. Размерът на компенсацията не може да надхвърля необходимото за покриване на нетните разходи за предоставянето на

услугите по ал. 7, включително разумна печалба, и не може да води до свръхкомпенсиране на доставчика. За едни и същи разходи не се допуска получаване на компенсация по ал. 7 и на друго публично финансиране.

(9) Методът за изчисляване и размерът на компенсацията, периодът, за който тя се определя, редът за отчитането, проверката и изплащането ѝ, данните и документите, необходими за установяване на дължимия размер, както и механизмите за предотвратяване и възстановяване на неправомерно получена компенсация и свръхкомпенсация се определят с методика, приета с постановление на Министерския съвет по предложение на органа по ал. 3.

(10) Редът, условията и сроковете за проектиране, изграждане, функциониране, поддържане и развитие на портфейла по ал. 3, режимът на отговорност, както и изискванията за сигурност и оперативна съвместимост, включително механизмите по чл. 11, ал. 3, се определят с наредба на министъра на иновациите и дигиталната трансформация. С наредбата се определят и сроковете, условията и интерфейсите за интеграция и оперативна съвместимост със средствата за електронна идентификация по ал. 4, с квалифицираните доставчици на удостоверителни услуги по ал. 6 и с регистрите по чл. 5, като техническите, технологичните и функционалните изисквания за портфейла и за неговата интеграция са в съответствие с Регламент (ЕС) № 910/2014 и актовете по прилагането му.

(11) При спазване на изискванията на този закон, Регламент (ЕС) № 910/2014 и актовете по прилагането му доставчик на европейски портфейл за цифрова самоличност може да бъде и лице, което предоставя портфейла независимо от държавата, но е признато от нея съгласно чл. 5а, параграф 2, буква „в“ от Регламент (ЕС) № 910/2014.

(12) Доставчиците на портфейли по ал. 11 могат да осигуряват интеграция със средства за електронна идентификация по ал. 4, с квалифицирани доставчици на удостоверителни услуги по ал. 6, с доставчици на квалифицирани електронни удостоверения за атрибути, както и с доставчици на други услуги чрез портфейла, въз основа на свободно търговско договаряне и при спазване на Регламент (ЕС) № 910/2014 и актовете по прилагането му.

Чл. 5. Органът по чл. 4, ал. 3, доставчиците на данни за идентификация на лица и доставчиците на квалифицирани електронни удостоверения за атрибути имат право на свободен и безплатен достъп до данни от автентичните източници, поддържани от първичните администратори на данни по чл. 2, ал. 2 от Закона за електронното управление, когато данните са необходими за функционирането на европейски портфейл

за цифрова самоличност и при спазване на приложимите изисквания за защита на личните данни. Достъпът се осъществява чрез централния компонент по чл. 7, ал. 8 от Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги.

Чл. 6. (1) Органът по чл. 4, ал. 3 или лицето по чл. 4, ал. 11 подава заявление за вписване на портфейл в списъка по чл. 11, ал. 2 до министъра на иновациите и дигиталната трансформация, придружено със сертификат и доклад за оценяване на съответствието по чл. 5в от Регламент (ЕС) № 910/2014, издадени от орган за оценяване на съответствието, определен съгласно Регламент (ЕС) № 910/2014.

(2) При непълноти или нередовности на представените документи на заявителя се предоставя 14-дневен срок за тяхното отстраняване.

(3) В едномесечен срок от подаването на заявлението, съответно от отстраняването на непълнотите или нередовностите по ал. 2, министърът на иновациите и дигиталната трансформация вписва портфейла в списъка по чл. 11, ал. 2, когато са изпълнени приложимите изисквания на Регламент (ЕС) № 910/2014, актовете по прилагането му и този закон.

(4) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация мотивирано отказва вписване, когато:

1. портфейлът или схемата за електронна идентификация, по която той се предоставя, не отговарят на приложимите изисквания на Регламент (ЕС) № 910/2014 и актовете по прилагането му;
2. не е представен валиден сертификат за съответствие по чл. 5в от Регламент (ЕС) № 910/2014;
3. заявителят не отстрани непълнотите или нередовностите в срока по ал. 2.

(5) Отказът по ал. 4 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(6) Вписването на европейски портфейл за цифрова самоличност в списъка по чл. 11, ал. 2 не замества сертифицирането по чл. 5в от Регламент (ЕС) № 910/2014.

(7) При правоприемство или друга промяна в лицето, предоставящо портфейла, доставчикът уведомява министъра на иновациите и дигиталната трансформация и представя необходимите доказателства за запазване на условията, при които портфейлът е вписан.

(8) Доставчикът на портфейл е длъжен да уведоми министъра на иновациите и дигиталната трансформация без неоправдано забавяне за всяка промяна в

обстоятелствата, която може да засегне съответствието на портфейла или на схемата за електронна идентификация, по която той се предоставя, валидността на сертифицирането или обстоятелствата, подлежащи на вписване.

Чл. 7. (1) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация с мотивирано решение заличава портфейл от списъка по чл. 11, ал. 2:

1. по писмено искане на доставчика на портфейла;
2. при прекратяване на доставчика без правоприемство;
3. когато сертификатът за съответствие по чл. 5в от Регламент (ЕС) № 910/2014 е отменен или е изгубил действието си и не е налице валиден сертификат, въз основа на който портфейлът може да продължи да бъде предоставян.

(2) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация с мотивирано решение заличава портфейл от списъка по чл. 11, ал. 2 и когато:

1. при вписването са представени неверни данни или документи с невярно съдържание, които са били от съществено значение за вписването;
2. портфейлът или схемата за електронна идентификация, по която той се предоставя, престанат да отговарят на приложимите изисквания на Регламент (ЕС) № 910/2014 и несъответствието не бъде отстранено в определения за това срок;
3. е налице друго основание по Регламент (ЕС) № 910/2014 или актовете по прилагането му, което препятства предоставянето на портфейла.

(3) Когато естеството на несъответствието по ал. 2 допуска неговото отстраняване и приложимото право не изисква незабавно преустановяване на предоставянето или използването на портфейла, министърът на иновациите и дигиталната трансформация предоставя на доставчика подходящ срок за отстраняване на несъответствието.

(4) Решенията по ал. 1 и 2 подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) Зачиването на портфейла и основанията за него се отразяват служебно в списъка по чл. 11, ал. 2.

(6) В случаите, предвидени в чл. 5г от Регламент (ЕС) № 910/2014, министърът на иновациите и дигиталната трансформация уведомява без неоправдано забавяне Европейската комисия и Групата за сътрудничество по чл. 46е, параграф 1 от същия регламент.

Глава четвърта

ДОСТАВЧИЦИ НА ДАННИ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ЛИЦА И ДОСТАВЧИЦИ НА ЕЛЕКТРОННИ УДОСТОВЕРЕНИЯ ЗА АТРИБУТИ

Раздел I

ДОСТАВЧИЦИ НА ЕЛЕКТРОННИ УДОСТОВЕРЕНИЯ ЗА АТРИБУТИ

Чл. 8. (1) Доставчикът на портфейл по чл. 4, ал. 3 осигурява оперативна съвместимост с доставчиците на данни за идентификация на лица, доставчиците на квалифицирани електронни удостоверения за атрибути и доставчиците на електронни удостоверения за атрибути, издадени от орган от публичния сектор, отговарящ за автентичен източник, или от негово име.

(2) Органите от публичния сектор, отговарящи за автентичен източник, издават електронни удостоверения за атрибути при изпълнение на изискванията на чл. 45е и приложение VII от Регламент (ЕС) № 910/2014 и Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1569 на Комисията от 29 юли 2025 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на квалифицирани електронни удостоверения за атрибути и електронни удостоверения за атрибути, предоставяни от орган от публичния сектор, отговарящ за автентичен източник, или от името на този орган (Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1569).

(3) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация при изпълнение на изискванията по ал. 2 може да издава електронни удостоверения за атрибути от името на органите от публичния сектор (първичните администратори на данни по смисъла на чл. 2, ал. 2 и 3 от Закона за електронното управление), които отговарят за автентичните източници.

(4) Съответствието на дейността на доставчика по ал. 2 и 3 с изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 се доказва с доклад за оценяване на съответствието, съгласно чл. 45е, параграф 3 от регламента.

(5) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация вписва в списъка по чл. 11, ал. 1, т. 2 органите по ал. 2 и 3.

(6) Квалифицираното електронно удостоверение за атрибути, издавано от доставчик на квалифицирани електронни удостоверения за атрибути, следва да отговаря на изискванията, предвидени в чл. 45г и приложение V от Регламент (ЕС) № 910/2014.

(7) Комисията за регулиране на съобщенията вписва в доверителния списък по чл. 22 от Регламент (ЕС) № 910/2014 националните доставчици на квалифицирани удостоверения за атрибути.

(8) Доставчиците на електронни удостоверения за атрибути по ал. 1-3 предоставят на ползвателите на европейския портфейл за цифрова самоличност възможността да изискват, получават, съхраняват и управляват електронното удостоверение за атрибути.

Раздел II

ДОСТАВЧИЦИ НА ДАННИ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ЛИЦА

Чл. 9. (1) Доставчиците на данни за идентификация на лица, подават заявление до министъра на иновациите и дигиталната трансформация или оправомощено от него лице за вписване в списъка по чл. 11, ал. 1, т. 1, придружено с информацията, посочена в приложение II на Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2980 на Комисията от 28 ноември 2024 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на уведомленията до Комисията относно екосистемата на европейските портфейли за цифрова самоличност (Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2980).

(2) При непълноти или нередовности на представените документи на лицето, подало заявлението, се предоставя 14-дневен срок за тяхното отстраняване.

(3) В едномесечен срок от подаването на заявлението или от отстраняването на непълнотите или нередовностите, министърът на иновациите и дигиталната трансформация или оправомощено от него лице вписва заявителя в списъка по чл. 11, ал. 1, т. 1.

(4) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация или оправомощено от него лице мотивирано отказва вписване в списъка, когато заявителят не отговаря на някое от изискванията по Регламент (ЕС) № 910/2014 или не е представил документите по ал. 1 в 14-дневен срок от подаването на заявлението, съответно от изтичането на срока по ал. 2.

(5) Отказът да се впише доставчика на данни за идентификация на лица подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(6) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация или оправомощено от него лице заличава от списъка по чл. 11, ал. 1, т. 1 служебно доставчици на данни за

идентификация на лица в случай на прекратяване на доставчика или на намаляване на нивото на осигуреност на схемата.

(7) Доставчиците на данни за идентификация на лица са длъжни да предоставят на доставчиците на портфейли в реално време данни, които са необходими за портфейла съобразно референтните стандарти.

(8) Доставчиците на данни за идентификация на лица гарантират, че данните за идентификация на лица отговарят на техническите спецификации, посочени в приложението на Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2980.

Глава пета

ДОВЕРЯВАЩИ СЕ НА ПОРТФЕЙЛА СТРАНИ

Чл. 10. (1) Всяко лице на територията на България, което възнамерява да се доверява на европейски портфейл за цифрова самоличност при предоставяне на административни, обществени или частни услуги по електронен път, подлежи на регистрация и вписване в списъка по чл. 11, ал. 1, т. 3 като посочи данните по чл. 5б, пар. 2 от Регламент (ЕС) № 910/2014 г. Регистрацията и вписването в списъка се извършват от министъра на иновациите и дигиталната трансформация или оправомощено от него лице съгласно регистрационна политика в съответствие с чл. 4 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/848 на Комисията от 6 май 2025 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регистрацията на доверяващи се на портфейл страни (Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/848).

(2) В списъка по чл. 11, ал. 1, т. 3 служебно се вписват административните органи, които предоставят електронни административни услуги и възнамеряват да използват европейски портфейли за цифрова самоличност при предоставянето на тези услуги, при спазване на изискванията на чл. 5б от Регламент (ЕС) № 910/2014 и Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/848.

(3) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация се вписва като посредник на всички административни органи, предоставящи електронни административни услуги по реда на Закона за електронното управление, а Висшият съдебен съвет като посредник на всички органи на съдебната власт.

(4) Административните органи, които предоставят електронни административни услуги, осигуряват възможност за приемане на европейски портфейли за цифрова

самоличност в случаите по чл. 5е, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 910/2014. Частните доверяващи се на портфейла страни осигуряват приемането на европейски портфейли за цифрова самоличност в случаите и при условията на чл. 5е, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 910/2014.

(5) Висшият съдебен съвет осигурява интеграция на единния портал за електронно правосъдие за приемане на портфейли за нуждите на упражняване на процесуални права и извършване на удостоверителни изявления в електронна форма за нуждите на съдебната власт.

(6) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация след вписване в списъка по чл. 11, ал. 1, т. 3 издава удостоверения за регистрация на доверяваща се на портфейл страна.

(7) Доверяващите се страни се идентифицират и удостоверяват автентичността си спрямо портфейлите чрез удостоверения за достъп на доверяваща се на портфейл страна, издадени от министъра на иновациите и дигиталната трансформация.

Глава шеста

СПИСЪЦИ

Чл. 11. (1) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация или оправомощено от него лице води и поддържа в електронен машинночетим формат следните списъци:

1. списък на доставчиците на данни за идентификация на лица за нуждите на портфейлите, който съдържа най-малко информацията, посочена в приложение II на Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2980;

2. списък на органите от публичния сектор, които предоставят електронни удостоверения за атрибути, който съдържа най-малко информацията, посочена в приложение III на Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1569;

3. списък на доверяващи се страни - доставчици на електронни услуги, които по своя воля или по силата на закон са задължени да се доверяват и да приемат портфейли, който съдържа най-малко данните, определени в приложение I на Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/848;

4. списък на доставчиците на удостоверения за достъп;

5. списък на доставчиците на регистрационни удостоверения.

(2) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация води и поддържа в електронен формат списък на сертифицираните европейски портфейли за цифрова самоличност, който съдържа най-малко информацията, посочена в приложение II на Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2980.

(3) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация осигурява механизмите по чл. 5а, параграф 18, букви „г“ и „д“ и чл. 5б, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 910/2014 за нуждите на национално и трансгранично използване на европейски портфейли за цифрова самоличност.

(4) Проверките чрез механизмите по ал. 3 са безплатни.

(5) Достъпът до списъците е свободен и безплатен.

(6) Списъците се съхраняват върху държавния хибриден частен облак, администриран от министъра на иновациите и дигиталната трансформация.

Глава седма

АКРЕДИТАЦИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Чл. 12. (1) Оценяването на съответствието на европейските портфейли за цифрова самоличност по чл. 4, ал. 11 с изискванията на чл. 5а от Регламент (ЕС) № 910/2014, актовете по прилагането му и приложимите стандарти се извършва и сертифицира от орган по оценяване на съответствието по чл. 13.

(2) Сертифицирането на портфейла е валидно за срок от пет години. След изтичането на този срок се извършва ново сертифициране от орган за оценяване на съответствието за сметка на доставчика на портфейла. Ново сертифициране се извършва и при съществени промени в решението за портфейла.

(3) Когато по време на оценка на уязвимостите по чл. 5в, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 910/2014 се установи уязвимост, доставчикът на портфейла е длъжен незабавно да уведоми компетентния орган, определен от Министерския съвет съгласно чл. 16, ал. 1 от Закона за киберсигурност, и министъра на иновациите и дигиталната трансформация и да предприеме действия за нейното отстраняване.

(4) Ако установената уязвимост не бъде своевременно отстранена, сертифицирането се отменя. Доставчикът на портфейл уведомява своевременно министъра на иновациите и дигиталната трансформация. Министърът на иновациите и дигиталната трансформация в 14-дневен срок от уведомлението заличава портфейла от

списъка по чл. 11, ал. 2 и подава до Европейската комисия искане за заличаване на портфейла от списъка по чл. 5г, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 910/2014.

(5) Сертификатите и докладите от сертифицирането по ал. 1 се представят на министъра на иновациите и дигиталната трансформация в 3-дневен срок след получаването им от доставчика на портфейла.

(6) Сертификати и доклади за оценяване на съответствието на европейски портфейл за цифрова самоличност, издадени от органи за оценяване на съответствието, определени от друга държава членка на Европейския съюз съгласно Регламент (ЕС) № 910/2014 и Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2981 на Комисията от 28 ноември 2024 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на сертифицирането на европейските портфейли за цифрова самоличност (Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2981), могат да се приемат на територията на Република България като допълнение към документите, които се предоставят на българския орган за оценяване на съответствието по чл. 13, а при липса на такъв – на органа по чл. 14.

Чл. 13. (1) Акредитацията на български органи по оценяване на съответствието по чл. 12 се извършва от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ при условията и по реда на Закона за националната акредитация.

(2) Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ и министърът на иновациите и дигиталната трансформация създават национална схема за сертифициране в съответствие с Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2981 и приложимите стандарти.

(3) Националната схема за сертифициране се приема в съответствие с правилата и процедурите на Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“.

(4) Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ издава сертификат за акредитация на акредитираните от нея органи.

(5) Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ вписва акредитираните от нея органи в регистъра по чл. 17, ал. 1 от Закона за националната акредитация и уведомява министъра на иновациите и дигиталната трансформация.

(6) Компетентен орган по националната схема за сертифициране е Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация.“

Глава осма

НАДЗОР

Чл. 14. (1) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация е национален орган, който осъществява надзор по отношение на дейността на доставчиците на портфейли и по предоставянето на статус на европейски портфейл за цифрова самоличност.

(2) При осъществяване на надзора Министърът на иновациите и дигиталната трансформация изпълнява правомощията по чл. 46а от Регламент (ЕС) 910/2014 г.

Глава девета

СЪВЕТ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИ ПОРТФЕЙЛ ЗА ЦИФРОВА САМОЛИЧНОСТ

Чл. 15. (1) Към министъра на иновациите и дигиталната трансформация се създава Съвет за управление на европейския портфейл за цифрова самоличност (наричан по-нататък „Съвета“) като постоянен консултативен орган за подпомагане формирането и изпълнението на политики, мерки и решения, свързани с разработването, внедряването, поддържането и развитието на европейските портфейли за цифрова самоличност и свързаната с тях екосистема в Република България.

(2) Съветът подпомага министъра на иновациите и дигиталната трансформация по-специално по отношение на:

1. стратегическо планиране и приоритизиране на функционалностите и услугите в портфейла;
2. техническа архитектура, оперативна съвместимост, информационна сигурност и управление на риска;
3. интеграция с публични регистри и автентични източници на данни, както и с доставчици на услуги, които разчитат на портфейла;
4. прилагане на изискванията на правото на Европейския съюз и националното законодателство, включително в областта на защитата на личните данни и електронните съобщения;
5. подготовка на предложения за стандарти, технически изисквания, правила и процедури, включително за пилотиране и разширяване на екосистемата на портфейла.

(3) В състава на Съвета могат да се включват представители на:

1. Министерството на иновациите и дигиталната трансформация;
2. Министерството на вътрешните работи;

3. Министерството на регионалното развитие и благоустройството;
4. Комисията за регулиране на съобщенията;
5. Комисията за защита на личните данни;
6. доставчиците на удостоверителни услуги;
7. доставчиците на портфейли;

(4) Със заповед на министъра на иновациите и дигиталната трансформация се определят съставът, структурата, начинът на работа и функциите на Съвета, включително правилата за номиниране и мандат на членовете, условията за участие на представители на ИКТ сектора, както и редът за приемане на становища и предложения.

Глава десета

УВЕДОМЛЕНИЯ И СЪТРУДНИЧЕСТВО

Чл. 16. (1) Сътрудничеството по чл. 46д от Регламент (ЕС) № 910/2014 се осъществява от министъра на иновациите и дигиталната трансформация.

(2) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация е единно звено за контакт по смисъла на чл. 46в от Регламент (ЕС) 910/2014 г.

Чл. 17. (1) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация уведомява Европейската комисия за:

1. националния орган, отговорен за създаването и поддържането на списъците по чл. 11, ал. 1 и мястото, където тези списъци са публикувани, както и за вписаните в тях лица;
2. надзорния орган по чл. 14, ал. 1;
3. органите, отговорни да гарантират, че данните за идентификация на лицето са свързани с европейския портфейл за цифрова самоличност в съответствие с чл. 5а, пар. 5, б. „е“ от Регламент (ЕС) № 910/2014;
4. механизма, който дава възможност за валидиране на данните за идентификация на лице, посочени в чл. 5а, пар. 5, б. „е“ от Регламент (ЕС) № 910/2014 и на самоличността на доверяващите се страни;
5. механизма, с който се проверява автентичността и валидността на портфейлите;
6. всеки пробив в сигурността, който би могъл да компрометира изцяло или частично европейски портфейл за цифрова самоличност или неговото съдържание, и по-

конкретно дали европейският портфейл за цифрова самоличност е бил временно спрян или отменен;

7. наименованията и адресите на акредитираните по реда на Закона за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието на европейски портфейли за цифрова самоличност;

8. наименованието и адреса на единното звено за контакт по чл. 16, ал. 2, както и за всяка последваща промяна;

9. доставчици на удостоверения за достъп на доверяваща се на портфейла страна.

(2) Министърът на иновациите и дигиталната трансформация уведомява Европейската комисия за всички вписани в списъка по чл. 11, ал. 2 сертифицирани европейски портфейли за цифрова самоличност и за всички портфейли, които са заличени от списъка, включително за причината за заличаването.

Глава единадесета

ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Чл.18. (1) За предотвратяване и преустановяване на нарушения на този закон и на актовете по прилагането му, както и за предотвратяване или отстраняване на вредните последици от тях министърът на иновациите и дигиталната трансформация, може да:

1. издава писмено предписание за предприемане на конкретни мерки за отстраняване на нарушението в определен срок;

2. спре дейността на доставчика на портфейл до отстраняване на констатираното нарушение.

(2) Принудителните административни мерки по ал. 1 се прилагат с мотивирана заповед на министъра на иновациите и дигиталната трансформация.

(3) В заповедта по ал. 2 се определят видът на принудителната административна мярка и срокът за нейното изпълнение.

(4) Заповедта по ал. 2 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) Обжалването не спира изпълнението на приложената принудителна административна мярка.

Чл. 19. Който предоставя европейски портфейл за цифрова самоличност без да е вписан в списъка по чл. 11 се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 100

000 евро до 1 000 000 евро или до две на сто от общия световен годишен оборот за предходната финансова година на предприятието, към което принадлежи същественият субект, която от двете суми е по-висока, но не по-малко от 100 000 евро.

Чл. 20. (1) Доставчик на портфейл, който заяви вписване в списъка по чл. 11 и представи неправилни или неверни данни в нарушение на този закон, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 50 000 до 500 000 евро.

(2) Доставчик на портфейл, който не изпълни друго административно задължение по този закон, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 5000 до 100 000 евро.

Чл. 21. (1) Доверяваща се страна, която е задължена по Регламент (ЕС) № 910/2014 г. и този закон да приема портфейли и не приеме портфейл, когато това е поискано от неговия ползвател, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 10 000 до 250 000 евро.

(2) Доверяваща се страна, която не изпълни друго задължение по този закон, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 5000 до 100 000 евро.

(3) Административен орган, който не осигури възможност за приемане на портфейл по този закон, се наказва с глоба в размер от 5000 до 50 000 евро.

Чл. 22. Който възпрепятства, откаже достъп или не предостави документи, данни, сведения и справки на длъжностно лице при упражняване на контролната дейност по този закон, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 5000 до 50 000 евро.

Чл. 23. Лице, регистрирано в списъците по чл. 11, което не подаде заявление при промяна на обстоятелствата, подлежащи на вписване, се наказва с имуществена санкция в размер от 2500 до 25 000 евро.

Чл. 24. Който не изпълни приложена принудителна административна мярка по чл. 43 , се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 5000 до 25 000 евро.

Чл. 25. При повторно нарушение по чл. 19 – 24 се налага глоба или имуществена санкция в двоен размер.

Чл. 26. (1) Актовете за установяване на нарушенията по чл. 19 – 24 се съставят от длъжностни лица, определени от министъра на иновациите и дигиталната трансформация.

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на иновациите и дигиталната трансформация.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Непрофесионална цел“ е цел, за която физическото лице използва квалифициран електронен подпис, извън осъществяваната от него търговска, стопанска или професионална дейност, както и извън случаите, когато действа от името или за сметка на работодател, търговец, юридическо лице или друго лице във връзка с осъществяваната от него дейност.

2. „Доставчик на портфейл“ е доставчик по смисъла на чл. 2, т. 9 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2977 на Комисията от 28 ноември 2024 за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на данните за идентификация на лица и електронните удостоверения за атрибути, издадени за европейските портфейли за цифрова самоличност.

3. „Разполагаеми финансови средства“ са бързоликвидни разполагаеми средства парични наличности и парични еквиваленти.

4. „Системни нарушения“ са три или повече административни нарушения по този закон или по актовете по прилагането му, извършени в срок от една година, или три и повече еднакви административни нарушения, извършени в срок от три последователни години.

5. „Строго удостоверяване на автентичността на ползвателите за онлайн идентификация“ е удостоверяване по смисъла на чл. 3, т. 51 от Регламент (ЕС) № 910/2014.

6. „Атрибут“ е атрибут по смисъла на чл. 3, т. 43 от Регламент (ЕС) № 910/2014.

7. „Удостоверяване на автентичност“ е удостоверяване по смисъла на чл. 3, т. 5 от Регламент (ЕС) № 910/2014.

8. „Доверяваща се на портфейла страна“ е доверяваща се страна по смисъла на чл. 3, т. 6 от Регламент (ЕС) № 910/2014.

9. „Автентичен източник“ е източник по смисъла на чл. 3, т. 47 от Регламент (ЕС) № 910/2014.

10. „Офлайн режим“ е режим по смисъла на чл. 3, т. 57 от Регламент (ЕС) № 910/2014.

11. „Доставчик на данни за идентификация на лица“ е доставчик по смисъла на чл. 2, т. 4 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2977.

12. „Ползвател на портфейла“ е ползвател по смисъла на чл. 2, т. 1 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2977;

13. „Доставчик на удостоверения за достъп на доверяваща се на портфейл страна“ е доставчик по смисъла на чл. 2, т. 13 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2977;

14. „Удостоверение за достъп на доверяваща се на портфейл страна“ е удостоверение по смисъла на чл. 2, т. 12 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2977;

15. „Удостоверение за регистрация на доверяваща се на портфейла страна“ е удостоверение по смисъла на чл. 2, т. 15 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/848.

§ 2. Този закон въвежда мерките по прилагане на Регламент (ЕС) 2024/1183 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 година за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 по отношение на създаването на европейска рамка за цифрова самоличност.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. В Закона за електронното управление (обн., ДВ, бр. 46 от 2007 г.; изм., бр. 82 от 2009 г., бр. 20 от 2013 г., бр. 40 от 2014 г., бр. 13, 38, 50, 62 и 98 от 2016 г., бр. 88 и 94 от 2018 г., бр. 94 и 102 от 2019 г., бр. 69 и 85 от 2020 г., бр. 15 от 2022 г., бр. 66 и 80 от 2023 г. и бр. 31 от 2025 г., бр. 67 от 2025 г., изм., бр. 17 от 2026 г. и бр. 55 от 2026 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 5, ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

а) създава се нова точка 4:

„4. Европейски портфейл за цифрова самоличност“;

б) точка 4 става точка 5“.

§ 4. Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“, съвместно с министъра на иновациите и дигиталната трансформация приема националната схема за сертифициране в 3-месечен срок от влизане на закона в сила.

§ 5. Министърът на иновациите и дигиталната трансформация:

1. осигурява възможност за подаване на заявления за регистрация по чл. 10, ал. 1 и вписване в списъците по чл. 11, ал. 1 и 2 по електронен път в срок от 3 месеца от влизане на закона в сила;

2. въвежда в експлоатация водените от него списъци по чл. 11, ал. 1 и 2 в срока по т. 1;

3. изготвя наредба по чл. 4, ал. 10 в срок от 3 месеца от влизане на закона в сила.

§ 6. Министърът на иновациите и дигиталната трансформация в срока по § 5:

1. осигурява функционалност за приемане на портфейли на портала за електронно управление в 3-месечен срок от влизане на закона в сила;

2. представя на Европейската комисия доклад относно статистическите данни, събирани в съответствие с чл. 48а, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 910/2014, в срок до 31 март всяка година.

§7. Методиката по чл. 4, ал. 9 се изготвя в срок от 3 месеца от влизане на закона в сила.

§ 8. Висшият съдебен съвет осигурява функционалност за приемане на портфейли на единния портал за електронно правосъдие в 3-месечен срок от влизането на закона в сила.